

**INFORMACIJA DARBDAVIAMS, JIEMS ATSTOVAUJANTIEMS ASMENIMS, SAVARANKIŠKAI BESIRUOŠIANTIEMS ŽINIŲ
DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS KLAUSIMAIS TIKRINIMUI VALSTYBINĖJE DARBO INSPEKCIJOJE**

Eil. Nr.	<u>Mokymo temos</u> pagal Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendruosius nuostatus (1 priedas)	Nuorodos į teisės aktus ir kt. mokymosi medžiagą savarankiškam mokymuisi
1.	Darbuotojų saugos ir sveikatos teisinio reguliavimo sistema:	
1.1.	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo paskirtis. Darbuotojų saugos ir sveikatos sąvokos Darbuotojų saugos ir sveikatos viešasis administravimas.	Lietuvos Respublikos Konstitucijos 48-51 straipsniai; Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 1-7 straipsniai; Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo 6, 9 straipsniai
1.2.	Darbuotojų draudimas nuo profesinių ligų ir nelaimingų atsitikimų darbe	Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymas ; Papildomi informacijos šaltiniai: Draudėjų priskyrimo nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifų grupėms metodika , patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. liepos 7 d. įsakymu Nr.A1-387
1.3.	Pagrindiniai teisės aktai, reglamentuojantys darbuotojų saugą ir sveikatą, bei teisės aktai, susiję su darbuotojų saugos ir sveikatos sritimi:	Lietuvos Respublikos darbo kodeksas ; Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas ; Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas ; Lietuvos Respublikos profesinių sąjungų įstatymas ; Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymas ; Pavojingų darbų sąrašas , patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugsėjo 3 d. nutarimu Nr.1386; Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatai , patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 2 d. nutarimu Nr.1118; Profesinių ligų tyrimo ir apskaitos nuostatai , patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 487;

		<p>Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų rengimo ir darbuotojų, darbdavių susitarimu pasiųstų laikinam darbui į įmonę iš kitos įmonės, instruktavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2012 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-240;</p> <p>Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendrieji nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. birželio 5 d. Nr. A1-276;</p> <p>Profesinės rizikos vertinimo nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. spalio 25 d. įsakymu Nr.A1-457/V-961;</p> <p>Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdiniai nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. A1-266/V-575;</p> <p>Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 1999 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr.102.;</p> <p>Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ministro 2007 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr.A1-331;</p> <p>Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1998 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. 85/233.</p>
2.	Darbdavio ir darbuotojų pareigos saugos ir sveikatos srityje, atsakomybė:	
2.1.	Darbdavių pareigos ir teisės sudarant darbuotojams saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas	<p>Lietuvos Respublikos darbo kodekso 158-160 straipsniai;</p> <p>Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 11, 25, 31-32 straipsniai;</p> <p>Papildomi informacijos šaltiniai:</p> <p>Darbuotojų sauga ir sveikata - kiekvieno rūpestis. Praktinis vadovas darbdaviams</p>

2.2.	Darbuotojų pareigos ir teisės darbuotojų saugos ir sveikatos srityje	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 33-35 straipsniai
2.3.	Darbdavio atsakomybė už darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimų pažeidimus	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 46 straipsnis; Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 127, 150, 224 straipsniuose, 505, 507 straipsniuose, 542 straipsnio 2 dalyje numatyti administraciniai nusižengimai
2.4.	Dviejų ir daugiau darbdavių pareigos organizuojant darbus toje pačioje darbo vietoje ar darbo vietose	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 30 straipsnis; Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų rengimo ir darbuotojų, darbdavių susitarimu pasiūstų laikinam darbui į įmonę iš kitos įmonės, instruktavimo tvarkos aprašas III skyrius ;
3.	Darbuotojų saugos ir sveikatos priemonių įgyvendinimo ir vidinės kontrolės organizavimo įmonėje bendrieji principai:	
3.1.	Darbuotojų saugos ir sveikatos politikos formavimas įmonėje	Rekomendacijos dėl darbuotojų saugos ir sveikatos būklės ir priemonių jai gerinti svarstymo aukščiausiu įmonės vadovų lygiu organizavimo tvarkos ; R. Butkus. Profesinės saugos valdymas . Mokomoji knyga. Aleksandro Stulginskio universitetas, 2011; 11-32 psl.; Vadovų lyderystė rūpinantis darbuotojų sauga ir sveikata. Praktinės gairės
3.2.	Darbuotojų saugos ir sveikatos priemonių įgyvendinimo įmonėse organizavimas ir bendrieji darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo principai. Darbuotojų evakavimas kilus pavojui	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 12 straipsnis; Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 14-22, 28-29 straipsniai
3.3.	Profesinės rizikos vertinimo organizavimas	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 39-40 straipsniai; Profesinės rizikos vertinimo nuostatai ; Papildomi informacijos šaltiniai: Interaktyvi internetinės rizikos vertinimo priemonė OiRA ; Rizikos vertinimo darbe vadovas ; Rizikos vertinimo pagrindai
3.4.	Profesinės rizikos veiksniai (fiziniai, fizikiniai, cheminiai, ergonominiai, psichosocialiniai ir biologiniai veiksniai)	Profesinės rizikos vertinimo nuostatai ; Papildomi informacijos šaltiniai:

		Rizikos vertinimas ir prevencija
3.5.	Darbuotojų saugos ir sveikatos vidinės kontrolės sistema įmonėje	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 19 straipsnis
3.6.	Darbuotojų mokymas ir instruktavimas	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 26-27 straipsniai; Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendrieji nuostatai ; Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų rengimo ir darbuotojų, darbdavių susitarimu pasiūstų laikinam darbui į įmonę iš kitos įmonės, instruktavimo tvarkos aprašas
4.	Nelaimingi atsitikimai darbe ir profesinės ligos bei jų prevencija:	
4.1.	Nelaimingų atsitikimų darbe priežastys, jų tyrimo, registravimo ir apskaitos tvarka, prevencija	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 42-45 straipsniai; Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatai ; Papildomi informacijos šaltiniai: www.vdi.lt (rubrika <i>Nelaimingi atsitikimai</i>)
4.2.	Profesinės ligos, jų priežastys ir nustatymo tvarka. Profesinių ligų tyrimas, prevencija	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 42-45 straipsniai; Profesinių ligų tyrimo ir apskaitos nuostatai
5.	Ypatingos rizikos grupėms priskiriamų darbuotojų sauga (asmenys iki aštuoniolikos metų, nėščios, neseniai pagimdžiusios, krūtimi maitinančios darbuotojos, neįgalūs darbuotojai)	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 36-38 straipsniai
6.	Darbuotojų, dirbančių nuotolinį darbą, laikinųjų darbuotojų sauga	Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 38 ¹ -38 ² straipsniai
7.	Socialinis dialogas. Darbuotojų atstovai. Įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos komitetas, darbuotojų atstovai saugai ir sveikatai. Individualūs ir kolektyviniai darbo ginčai	Lietuvos Respublikos darbo kodekso 161-212 straipsniai; Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 13 straipsnis; Lietuvos Respublikos profesinių sąjungų įstatymas ; Papildomi informacijos šaltiniai: Darbuotojų dalyvavimas užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatą

		Kolektyviniai santykiai. Socialinės partnerystės formos
8.	Darbo ir poilsio laiko organizavimas įmonėje. Kasdienis ir kas savaitinis poilsio laikas. Specialios ir papildomos pertraukos	<p>Lietuvos Respublikos darbo kodekso 111-128 straipsniai; Specialių pertraukų trukmės per darbo dieną (pamainą) ir jų nustatymo sąlygų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496</p> <p>Papildomi informacijos šaltiniai: Ką svarbiausia žinoti tampant darbdaviu (įmonės vadovu)</p>

Parengė VDI Planavimo ir veiklos stebėsenos skyrius